Свірыдзенка В. І., *кандыдат педагагічных навук, дацэнт;*
Антановіч Н. М., *кандыдат педагагічных навук, дацэнт.*
Кафедра беларускага і рускага моваазнаўства факультэта пачатковай адукацыі
Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка

Практыкаванні са слоўнікавымі словамі

II клас*

Сябар

1. Расшыфруйце слова і запішыце яго.

5	4	1	2	3
р	а	с	я	б

Вертыкальнай лініяй падзяліце слова на склады.

2. Дапоўніце песеньку патрэбным словам.

Песенька Дзеда-барадзеда

Я хаджу па белым свеце —
ваш найлепшы ______, дзеці,
і вядома нават мне,
што вы бачыце ўва сне.
Хто я? Дзед-барадзед,
абышоў белы свет,
а цяпер у ціхі час
завітаў да вас.

Алесь Вольскі [1, с. 16]

3. Дапоўніце радок слоў блізкім па значэнні слоўнікавым словам.

Дружбак, таварыш, прыяцель, с..брук, ______ .

Устаўце патрэбную літару на месцы пропуску ў слове.

4. Прачытайце словы. Устаўце прапушчаныя літары.

Сяб..р, с..броўка, с..бры.

Дапоўніце скорагаворку патрэбным словам.

Прыгожую кніжку Караліне
Падарылі __________ на імяніны.

Міхась Пазнякоў [2, с. 136]

Навучыцеся правільна вымаўляць скорагаворку.

5. Прачытайце скорагаворку. Дапішыце прапушчаныя літары ў слоўнікавыя словы.

Лепшы кравец

Спрытны, жвавы, вожык-зух
Сябруку пашыў кажух.
Ён кравец у лесе лепшы
І мя__ведзю сяб__р першы.

Міхась Пазнякоў [2, с. 112]

Зух *— бойкі, удалы.*

Выпішыце са скорагаворкі словы, якія маюць аднолькавае значэнне.

Песня

1. Разблытайце «павуціну» і запішыце слоўнікавае слова.

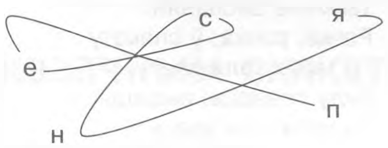

Пастаўце націск у слове.

2. Дапоўніце калыханку патрэбнымі слоўнікавымі словамі.

Калыханка

Выплыў ______ з-за аблок
залатою лодкай,
гэта да цябе, сынок,
едзе сон салодкі.
Будуць _____ ў сне іграць,
добрыя музыкі,
будзеш ты адпачываць
і расці вялікім.

Міхась Пазнякоў [1, с. 16]

Словы для даведкі: песні, месяц.

3. Разгадайце рэбус і запішыце слоўнікавае слова, якое ў вас атрымалася.

У слоўнікавым слове падкрэсліце літары, якія абазначаюць зычныя гукі.

4. Прачытайце верш. Дапоўніце яго слоўнікавым словам.

Што аўтар лічыць сапраўдным скарбам?

Скарб

— Што такое скарб?
Скажы мне, —
Сын аднойчы запытаў.
— Гэта — ________ нашы, сыне,
Што народ вякамі склаў.
Гэта — праца,
Рукі, сэрцы,
Што ствараюць і пяюць.
Гэта — дружба, мір,
Што ў свеце
Нас з табою берагуць.

Міхась Пазнякоў [3, с. 7–8]

Скарб — рус. клад, сокровище.

* Малюнкі да слоўнікавых слоў змешчаны на каляровай укладцы.

5. Прачытайце прыказку. Дапоўніце яе патрэбным слоўнікавым словам.

Салаўінымі ________*ямі* не будзеш сыты.

6. Прачытайце. Дапоўніце верш патрэбным слоўнікавым словам.

Я і рэчцы, і гаю
Гэту ________ спяваю:
— Зелянéнькі мой гай,
У сяло прыбягай.
Ад гарачага сонца
Ты мяне засланяй.
Рэчка, рэчка, ў спякоту
Ты цячы каля плоту.
Буду плаваць, ныраць,
На пяску загараць.

Ніна Галіноўская [4, с. 27–28]

Гай *— невялікі лес, звычайна лісцёвы.*

Раскажыце, як трэба паводзіць сябе на рацэ.

Выйграць

1. Расшыфруйце слова і запішыце яго.

5	4	1	2	6	3	8	7
р	г	в	ы	а	й	ь	ц

Вертыкальнай лініяй падзяліце слова на склады.

2. Якая літара «збегла» са слова? Злучыце яе з месцам пропуску ў слове.

і й

вы..граць

Пастаўце націск у слоўнікавым слове.

3. Прачытайце словы па схеме. Запішыце іх. Падкрэсліце слоўнікавае слова.

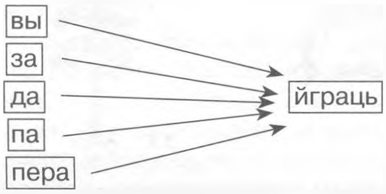

Дапоўніце сказы патрэбнымі словамі.

Бабуля марыць ____________ у латарэю. Аленка любіць ____________ на фартэпіяна.

4. Прачытайце верш. Дапішыце прапушчаную літару ў слова.

— Дзед Мароз,
Абуй валёнкі.
Пабяжым наперагонкі.
Пакажы спартыўны гарт.
Раз, два, тры! —
Выходзь на старт.
Паімчаўся Дзед Мароз!
Зараз вы__грае ён крос.

Ніна Галіноўская [4, с. 147]

Гарт *— стойкасць, вынослівасць.*

5. Падкрэсліце слова, процілеглае па значэнні да слова ***выйграць****.*

Зайграць, пайграць, прайграць, дайграць.

Бібліятэка

1. Закрэсліце літару, якая сустракаецца часцей за астатнія. Расшыфруйце і запішыце слоўнікавае слова.

БЕІБЕЛЕІЯЕТЕЭКЕА

2. Злучыце склады так, каб атрымалася назва ўстановы, якая збірае і захоўвае кнігі, выдае іх чытачам.

бі о те
блі лі тэ
біб я ка

3. Дапоўніце сказы патрэбнымі словамі.

Установа, якая збірае і захоўвае кнігі, выдае іх чытачам — гэта ______________.	бібліятэкар
Работнік бібліятэкі — гэта _____.	бібліятэка

4. Прачытайце сказ. Закрэсліце непатрэбныя літары ў дужках.

Нацыянальная біблі(я/а)т(э/е)ка (б/Б)еларусі знаходзіцца ў (М/м)інску.

5. Прачытайце верш. Дапішыце прапушчаныя літары ў выдзеленае слова.

Дзень надарыцца няўдачны —
Не бядую і не плачу,
Супакой мой не ў аптэцы,
А ў маёй бібл___тэцы.

Міхась Пазнякоў [2, с. 44–45]

Надáрыцца *— выдацца, выпасці.*

У якім значэнні ўжываецца ў вершы выдзеленае слова? Адзначце правільны адказ.

☐ Установа, якая збірае і захоўвае кнігі, выдае іх чытачам.

☐ Падабраны пэўным чынам збор кніг, які з'яўляецца чыёй-небудзь уласнасцю.

Спіс выкарыстаных крыніц

1. Крынічка: Чытанка : для дашк. і мал. шк. узросту / укл. Р. М. Міронава ; маст. Т. П. Беразенская. — Мінск : Маст. літ., 2009. — 167 с.
2. *Пазнякоў, М. П.* Святло дабрыні : азбука, лічэбнікі, лічылкі, вершы, скарагаворкі, каламбуры, загадкі, крылатыя выразы, казка : для дзяцей мал. і сярэд. шк. узросту / М. П. Пазнякоў. — Мінск : Звязда, 2015. — 320 с.
3. *Пазнякоў, М. П.* Радзіма : вершы : для дзяцей малодш. шк. узросту / Міхась Пазнякоў. — Мінск : Народная асвета, 2012. — 22 с.
4. *Галіноўская, Н. В.* Калі я шчаслівы : вершы, казкі, жарты, небыліцы : для дзяцей мал. шк. узросту / Н. В. Галіноўская ; маст. Галіна Хінка-Янушкевіч. — Мінск : Выдавецкі дом «Звязда», 2013. — 160 с.

Крыніцы ілюстрацый: http://pimg.mycdn.me/getImage?disableStub=true&type=VIDEO_S_720&url=https%3A%2F%2Fvdp.mycdn.me%2FgetImage%3Fid%3D182896625062%26idx%3D30%26thumbType%3D47%26f%3D1%26i%3D1&signatureToken=T1mHNcGP7Ll1cGTc-zUhxA; https://illustrators.ru/uploads/illustration/image/1095344/main_%D0%A1%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%B0.jpg.